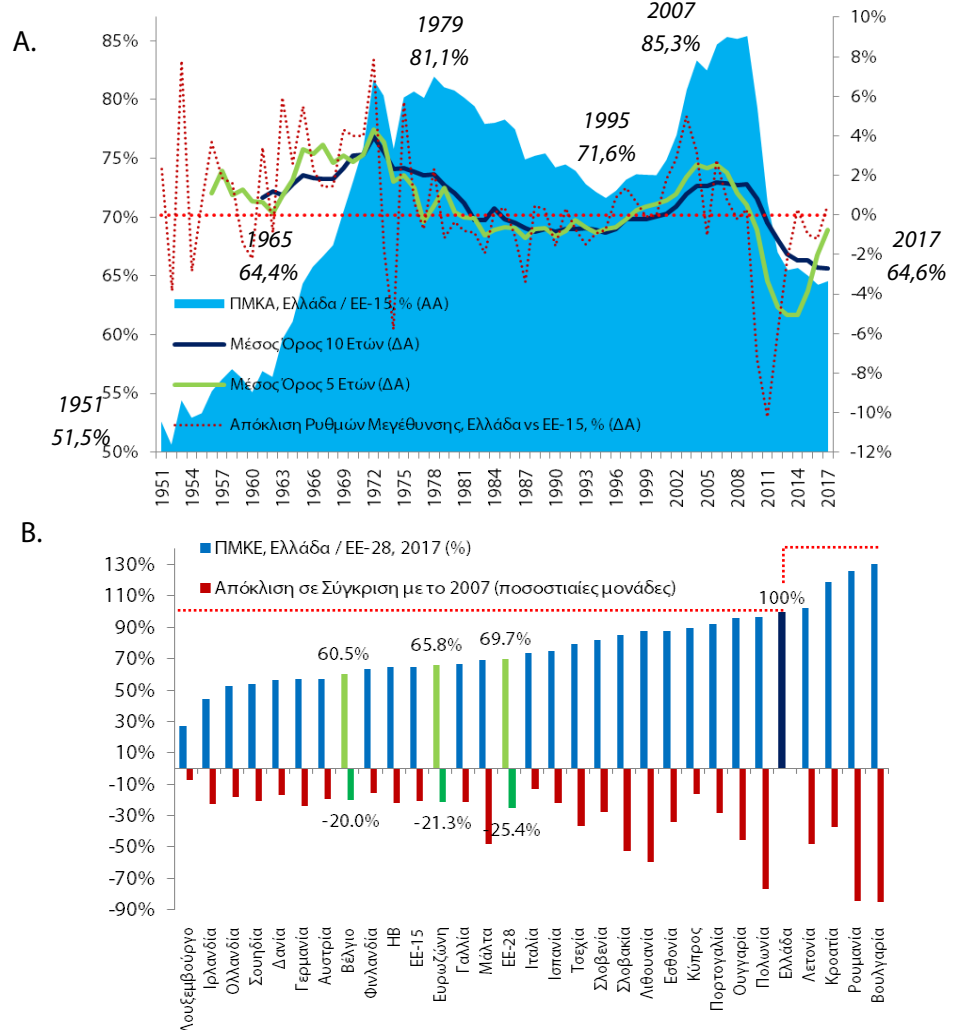

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Η πορεία σύγκλισης σε όρους πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ με το αντίστοιχο μέγεθος της ΕΕ προϋποθέτει την επίτευξη υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης για τουλάχιστον 10 με 15 χρόνια

Ένα από τα πιο γνωστά αποφθέγματα του νομπελίστα οικονομολόγου Robert E. Lucas Jr (1988) έχει ως εξής: "... οι συνέπειες που έχει για την κοινωνική ευημερία το φαινόμενο της οικονομικής μεγέθυνσης (π.χ. τι είδους πολιτικές μπορεί να υιοθετήσει η χώρα Α έτσι ώστε να αναπτύσσεται όπως η χώρα Β) είναι εκπληκτικές. Όταν αρχίσει κάποιος να τις σκέφτεται τότε είναι δύσκολο από εκεί και έπειτα να σκέφτεται κάτι άλλο". Πράγματι, στην περίπτωση της Ελλάδος η εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών έτσι ώστε η οικονομία να επιστρέψει σε υψηλούς και βιώσιμους ρυθμούς μεγέθυνσης αναμένεται να αποτελέσει - για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα - την κεντρική σκέψη, επιδίωξη, στόχο των ασκούντων την οικονομική πολιτική.

Σχήμα 1: Πραγματικό Μέσο Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ) στην Ελλάδα ως προς το Αντίστοιχο Μέγεθος της ΕΕ-15 και των Χωρών της ΕΕ-28 (%)

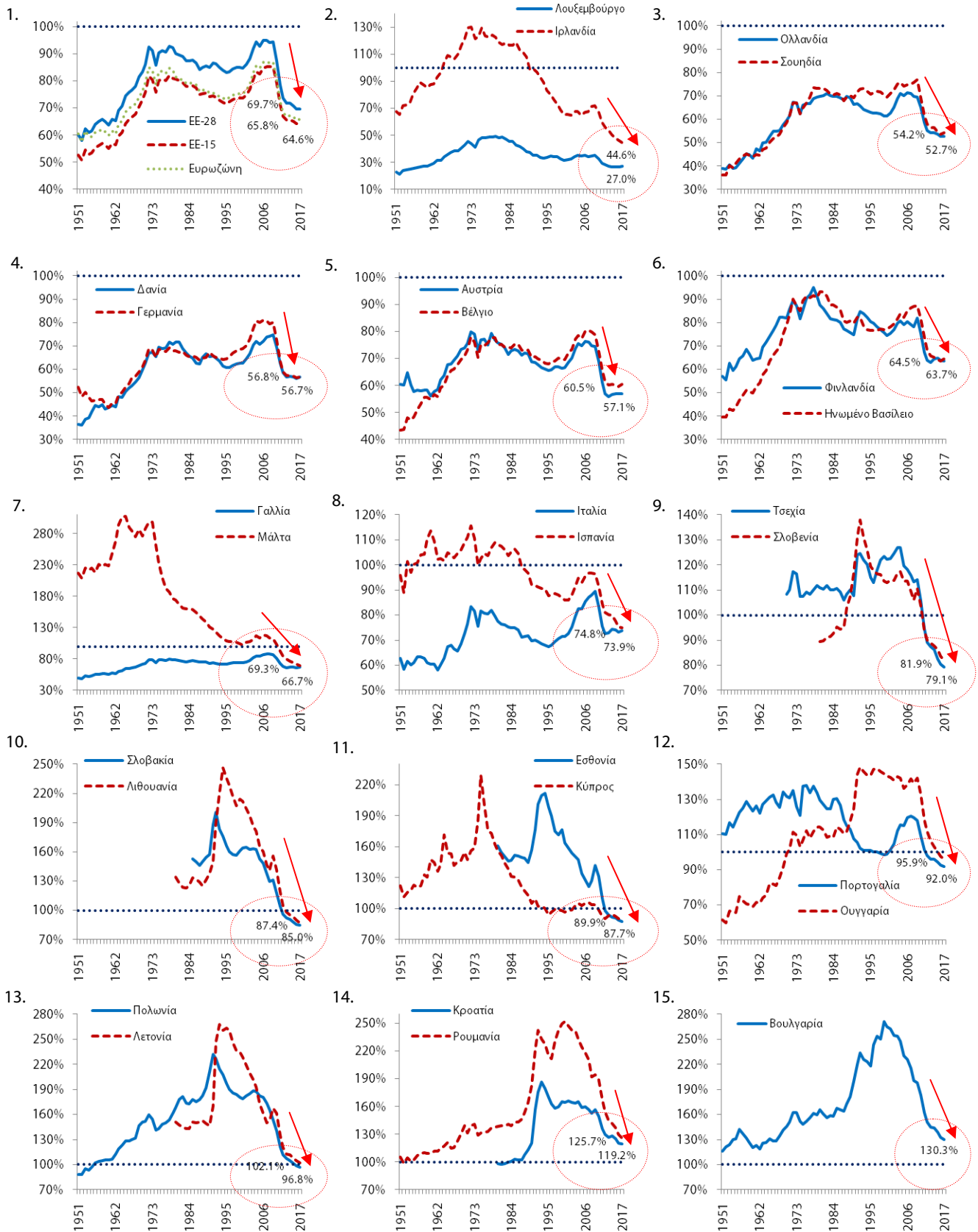
Πηγή: (α) The Conference Board Total Economy Database™ (Original), March 2018, (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως ΑΑ ορίζουμε τον αριστερό κάθετο άξονα και ως ΔΑ τον αντίστοιχο δεξιό, (β) το ΠΜΚΑ της κάθε χώρας είναι υπολογισμένο σε δολάρια κοινής αγοραστικής δύναμης. Ως εκ τούτου τα επί μέρους στοιχεία είναι συγκρίσιμα (2017 US\$ converted to 2017 price level with updated 2011 PPPs).

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias Α.Ε. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάσταση τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απαλύτωση ευθύνης, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Σχήμα 2: Πραγματικό Μέσο Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ) στην Ελλάδα ως προς το Αντίστοιχο Μέγεθος των Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 Κρατών Μελών (%)

Πηγή: (α) The Conference Board Total Economy Database™ (Original), March 2018, (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) βλέπε σημείωση β' του Σχήματος 1.

Η μεγάλη ελληνική ύφεση παράλληλα με τη μακροοικονομική επίδοση των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 κρατών μελών (ΕΕ-28) είχε ως αποτέλεσμα την υποχώρηση της Ελλάδος κατά 10 θέσεις στην κλίμακα του πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ) της ΕΕ-28.

Με αφορμή την επίσημη ολοκλήρωση του 3^{ου} ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής (20/8/2018), στο παρόν τεύχος του δελτίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ παρουσιάζουμε: 1^ο τα στοιχεία της θέσεως που κατέχει σήμερα η ελληνική οικονομία σε όρους πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 κρατών μελών (ΕΕ-28) και 2^ο τα αριθμητικά δεδομένα αναφορικά με το πόσο γρήγορα θα πρέπει να τρέξει η ελληνική οικονομία σε σύγκριση με την ΕΕ-28 έτσι ώστε να προσεγγίσει σε ορίζοντα 10ετίας, ή 15ετίας ή 20ετίας τα προ κρίσης (2007) επίπεδα πραγματικής σύγκλισης. Τα στοιχεία που παραθέτουμε προέρχονται από τη βάση δεδομένων «The Conference Board Total Economy Database™ (Original), March 2018».¹

Πίνακας 1: Απαιτούμενες Αποκλίσεις Ανάμεσα στον Μέσο Κατά Κεφαλήν Ρυθμό Μεγέθυνσης της Ελλάδος και της ΕΕ-28, της ΕΕ-15 και της Ευρωζώνης έτσι ώστε να Επιστρέψει η Ελληνική Οικονομία στα Επίπεδα Πραγματικής Σύγκλισης του 2007

	2007	2017
ΠΜΚΑ Ελλάδος / ΠΜΚΑ ΕΕ-28	95,1%	69,7%
ΠΜΚΑ Ελλάδος / ΠΜΚΑ ΕΕ-15	85,3%	64,6%
ΠΜΚΑ Ελλάδος / Ευρωζώνη	87,1%	65,8%

Έτος	2027	2032	2037
Αριθμός Ετών	10	15	20

	Ποσοστιαίες Μονάδες (ΠΜ)		
ΕΕ-28	3,2	2,1	1,6
ΕΕ-15	2,8	1,9	1,4
Ευρωζώνη	2,8	1,9	1,4

Πηγή: (α) The Conference Board Total Economy Database™ (Original), March 2018, (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως ΠΜΚΑ ορίζουμε το πραγματικό μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Όπως έχουμε αναφέρει σε παλαιότερο τεύχος του δελτίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (7ΗΟ) η περίοδος 2007-2017 δύναται να χαρακτηριστεί ως η «χαμένη ελληνική δεκαετία» σε όρους απωλεσθείσας παραγωγής και εισοδήματος. Η πορεία που ακολούθησε το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα τη δεκαετία 2007-2017 χαρακτηρίστηκε από: 1^ο ένα έτος ήπιας συρρίκνωσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας κατά -0,3% τον πρώτο χρόνο της ελληνικής κρίσης (2008), 2^ο 5 χρόνια βαθιάς ύφεσης με τον μέσο ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης να διαμορφώνεται στο -5,9%, 3^ο ένα έτος σταθεροποίησης, καθώς το 2014 η ελληνική

οικονομία έπειτα από ύφεση -3,2% το προηγούμενο έτος σημείωσε θετική μεταβολή σε όρους πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,7%, 4^ο δύο χρόνια οριακής συρρίκνωσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας κατά -0,3% το 2015 και -0,2% το 2016 και 5^ο έναν χρόνο ήπιας ανάκαμψης με τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης να αυξάνεται στο 1,4%.

Πίνακας 2: Πραγματικό Μέσο Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ), Πραγματικό ΑΕΠ (ΠΑ) και Πληθυσμός (μέση ετήσια % μεταβολή 2007-2017)

Χώρες της ΕΕ-28	Μέση Ετήσια % Μεταβολή 2007-2017		
	(1) = (2)-(3) ΠΜΚΑ	(2) ΠΑ	(3) Πληθυσμός
Ελλάδα	-2,5	-2,8	-0,3
Ιταλία	-0,9	-0,5	0,4
Κύπρος	-0,9	0,2	1,1
Φινλανδία	-0,4	0,0	0,4
Λουξεμβούργο	-0,2	2,0	2,2
Ισπανία	0,0	0,3	0,3
Δανία	0,1	0,6	0,6
Πορτογαλία	0,2	-0,1	-0,2
Κροατία	0,2	-0,1	-0,3
Γαλλία	0,2	0,7	0,5
ΕΕ-15	0,2	0,7	0,4
Ευρωζώνη	0,2	0,6	0,3
Βέλγιο	0,3	0,9	0,7
Αυστρία	0,3	0,9	0,6
ΗΒ	0,4	1,1	0,7
Σλοβενία	0,4	0,7	0,3
Ολλανδία	0,4	0,9	0,5
ΕΕ-28	0,6	0,9	0,3
Σουηδία	0,7	1,7	0,9
Εσθονία	0,9	0,7	-0,2
Γερμανία	1,0	1,2	0,2
Τσεχία	1,3	1,6	0,3
Ουγγαρία	1,4	1,1	-0,3
Λετονία	1,5	0,2	-1,2
Ιρλανδία	1,7	2,6	0,9
Σλοβακία	2,3	2,4	0,1
Βουλγαρία	2,5	1,9	-0,6
Ρουμανία	2,7	2,4	-0,3
Μάλτα	2,8	4,0	1,2
Λιθουανία	2,8	1,5	-1,3
Πολωνία	3,3	3,3	0,0

Πηγή: (α) The Conference Board Total Economy Database™ (Original), March 2018, (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) λόγω στρογγυλοποιήσεων η διαφορά ανάμεσα στα στοιχεία της στήλης 2 και 3 μπορεί να μην ισούται ακριβώς με τα αντίστοιχα στοιχεία της στήλης 1.

Ως γνωστόν η προαναφερθείσα μακροοικονομική επίδοση είχε ως αποτέλεσμα το 2017 το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα να υπολείπεται κατά -25,4% σε σχέση με το 2007 με την αξία της εγχώριας παραγωγής τελικών αγαθών και υπηρεσιών να

¹ Η πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία είναι ελεύθερη μέσω της παρακάτω ιστοσελίδας: <https://www.conference-board.org/data/economydatabase/index.cfm?id=27762>

διαμορφώνεται σε επίπεδα παρόμοια με αυτά που είχε στο τέλος της δεκαετίας του 1990.

Όστόσο στον στίβο της ανάπτυξης δεν είμαστε μόνοι μας. Όπως παρουσιάζεται στα Σχήματα 1 & 2 και στον Πίνακα 1, την ίδια περίοδο που η ελληνική οικονομία έκανε γοργά βήματα προς τα πίσω σε όρους πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ), δηλαδή καθώς συρρικνωνόταν το πραγματικό μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα της οικονομίας μας, οπότε και η ευημερία μας (το ΠΜΚΑ κάθε χώρας μπορεί να θεωρηθεί ως ένας δείκτης ευημερίας, ωστόσο με αρκετές ατέλειες), κάποιοι από τους εταίρους μας στην ΕΕ-28 έκαναν γοργά βήματα προς τα μπροστά (π.χ. Πολωνία, Λιθουανία, Μάλτα και Ρουμανία), άλλοι αναπτυσσόταν με σχετικά μικρό μέσο ετήσιο ρυθμό (π.χ. Ισπανία και Δανία) και 4 χώρες κατέγραφαν συρρίκνωση, μολονότι με ρυθμό πολύ μικρότερο από αυτόν που μειωνόταν το ΠΜΚΑ της Ελλάδος. Οι προαναφερθείσες μακροοικονομικές επιδόσεις είχαν ως αποτέλεσμα:

1^{ον} : τη μεγάλη μείωση του λόγου του πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ) της Ελλάδος ως προς τα αντίστοιχα μεγέθη όλων των χωρών της ΕΕ-28 (βλέπε Σχήμα 1B). Πιο συγκεκριμένα από το 95,1% του ΠΜΚΑ της ΕΕ-28 το 2007, το επίπεδο της πραγματικής σύγκλισης μειώθηκε στο 69,7% το 2017. Σε σύγκριση με την ΕΕ-15 και την Ευρωζώνη το σχετικό ΠΜΚΑ της Ελλάδος το 2017 μειώθηκε στο 64,6% και 65,8% από 85,3% και 87,1% αντίστοιχα το 2007. Όπως παρουσιάζεται στα Σχήματα 1A και 2.1, οι προαναφερθέντες λόγοι ΠΜΚΑ Ελλάδος και ΕΕ-28 είναι παρόμοιοι με αυτούς που υπήρχαν στα μέσα της δεκαετίας του 1960.

2^{ον} την υποχώρηση της ελληνικής οικονομίας κατά 10 θέσεις στην κλίμακα του πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΠΜΚΑ) της ΕΕ-28. Η Ελλάδα το 2007 ήταν η 14^η πλουσιότερη (σε όρους ΠΜΚΑ) οικονομία ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ-28 (τότε ΕΕ-27 καθώς η Κροατία έγινε επίσημο μέλος το 2013). Το 2017 ήταν στην 24^η θέση (βλέπε Σχήμα 1B) με μόλις 4 χώρες να παρουσιάζουν μικρότερο ΠΜΚΑ. Τα εν λόγω κράτη μέλη είναι: Λετονία 102,1%, Κροατία 119,2%, Ρουμανία 125,7% και Βουλγαρία 130,3%. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δύο τελευταίες χώρες, λόγω των υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης που κατέγραφαν κατά μέσο όρο τη δεκαετία 2007-2017 έκλεισαν ένα μεγάλο μέρος της υψηλής απόστασης που τους χώριζε από την ελληνική οικονομία.

3^{ον} η ελληνική οικονομία για να προσεγγίσει σε ορίζοντα 10ετίας, ή 15ετίας ή 20ετίας τα προ κρίσης (2007) επίπεδα πραγματικής σύγκλισης που είχε με την ΕΕ-28 θα πρέπει να τρέχει με ρυθμούς μεγέθυνσης (σε όρους ΠΜΚΑ) κατά 3,2 ή 2,1 ή 1,6 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) υψηλότερους από τους αντίστοιχους της ΕΕ-28 (2,8 ή 1,9 ή 1,4 ΠΜ σε σύγκριση με την ΕΕ-15 και την Ευρωζώνη).² Συνεπώς η πορεία σύγκλισης σε όρους πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ με το αντίστοιχο μέγεθος της ΕΕ-28 προϋποθέτει την

επίτευξη υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης για ένα πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

4^{ον} δύναται να υποστηριχτεί ότι η δεκαετία 2007-2017 αποτέλεσε την 4^η φάση της μακροχρόνιας πορείας του πραγματικού μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδος τα τελευταία σχεδόν 70 χρόνια (βλέπε Σχήμα 1A). Από τους πολύ υψηλούς ρυθμούς μεγέθυνσης της περιόδου από τα μέσα της δεκαετίας του 1950 μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του 1970 οδηγηθήκαμε στον στασιμοληθωρισμό της περιόδου 1979-1995. Στη συνέχεια καταγράφηκε σημαντική ανάκαμψη (1995-2007) η οποία ωστόσο αποδείχτηκε εύθραυστη. Ως γνωστόν ακολούθησε η μεγαλύτερη ύφεση της μεταπολεμικής ιστορίας μας.

Μπορεί να χαρακτηρίζουμε την περίοδο 2007-2017 ως η «χαμένη ελληνική δεκαετία» σε όρους απωλεσθείσας παραγωγής και εισοδήματος ωστόσο δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι σε αυτά τα 10 χρόνια καταγράφηκε μια πρωτοφανής προσαρμογή – παράλληλα με την εφαρμογή σημαντικών μεταρρυθμίσεων - σε όρους εξάλειψης των μεγάλων ανισορροπιών που είχε η ελληνική οικονομία όπως ήταν τα υψηλά δίδυμα ελλείμματα του ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης (από -15,1% το 2009 στο +0,8% του ΑΕΠ το 2017) και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (από -15,2% το 2007 στο -0,8% του ΑΕΠ το 2017). Ήταν ακριβώς η ύπαρξη αυτών των ελλειμμάτων που καθιστούσε το υπόδειγμα οικονομικής μεγέθυνσης που ακολουθούσε έως τότε η χώρα εξαιρετικά εύθραυστο (ευάλωτη σε μια πιθανή εξωτερική διαταραχή). Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση 2007-2009 οδήγησε σε μεταστροφή του κλίματος των αγορών, σε μεγάλη πτώση του πραγματικού ΑΕΠ (συνοδευόμενη από αύξηση της ανεργίας) των μεγάλων οικονομιών, η κάνουλα του εξωτερικού δανεισμού έκλεισε για την ελληνική οικονομία και ως εκ τούτου η προσαρμογή σε ένα νέο υπόδειγμα οικονομικής μεγέθυνσης ήταν αναπόφευκτη. Στην ουσία έγινε μια προσπάθεια να επωμιστούμε ένα κόστος προσαρμογής στο παρόν (ύφεση) έτσι ώστε να προσποριστούμε το όφελος ενός βιώσιμου υποδείγματος οικονομικής μεγέθυνσης στο μέλλον (μακροχρόνια οφέλη από την εξάλειψη των ανισορροπιών και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων). Οι όροι ανταλλαγής αποδείχτηκαν δυσμενείς υπό την έννοια ότι η επιτευχθείσα προσαρμογή συνοδεύτηκε από βαθιά ύφεση πολλών ετών. Θεωρούμε ότι οι όροι ανταλλαγής θα μπορούσαν να είναι λιγότερο δυσμενείς, ωστόσο η ακριβής ποσοτικοποίηση αυτού του μεγέθους ξεφεύγει από τα πλαίσια ανάλυσης του παρόντος δελτίου (π.χ. σχετικά μικρότερη ύφεση και ταχύτερη ανάκαμψη για το ίδιο επίπεδο προσαρμογής). Εν κατακλείδι η ελληνική οικονομία εισέρχεται στην 5^η φάση της μεταπολεμικής ιστορίας της και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει είναι σημαντικές. Η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων, η ενίσχυση των επενδύσεων, το άνοιγμα των αγορών και του βαθμού εξωστρέφειας δύναται να μας οδηγήσουν σε ένα υψηλότερο μονοπάτι οικονομικής μεγέθυνσης. Όστόσο αυτό απαιτεί και την εξάλειψη του φαινομένου του μυωπικού προγραμματισμού-σχεδιασμού-στρατηγικών. Δηλαδή στις αποφάσεις που λαμβάνουμε σήμερα θα πρέπει να σταθμίζουμε με υψηλότερη βαρύτητα τις συνέπειες που μπορεί να έχουν για την κοινωνική ευημερία των μελλοντικών γενεών.

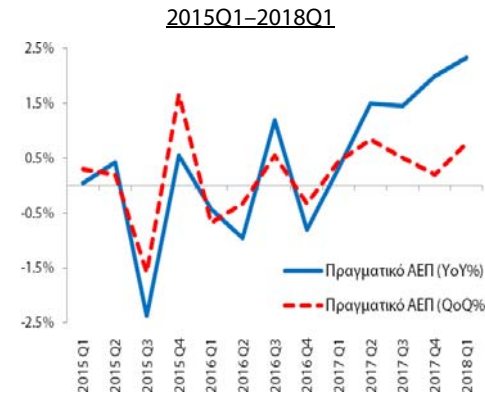
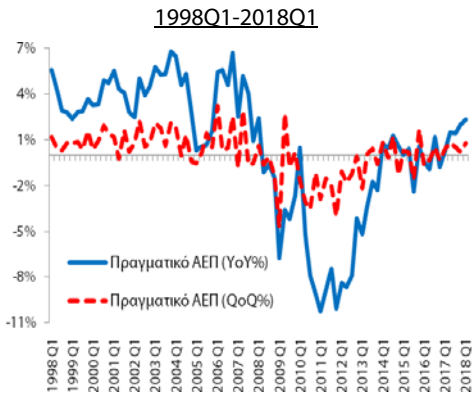
² Για να μετατρέψουμε τις εν λόγω αποκλίσεις σε όρους πραγματικού ΑΕΠ (δηλαδή όχι κατά κεφαλήν) θα πρέπει να προσθέσουμε τη διαφορά ανάμεσα στον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του πληθυσμού της Ελλάδος και της ΕΕ-28.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 1^ο τρίμηνο (2018) η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν **+2,3%** (+2,0% (2017Q4) και +0,3% (2017Q1)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν **+0,8%** (+0,2% (2017Q4) και +0,4% (2017Q1)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

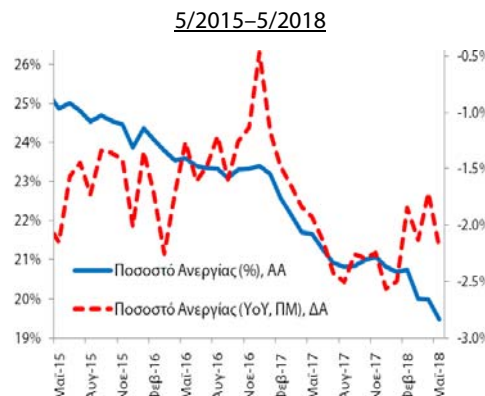
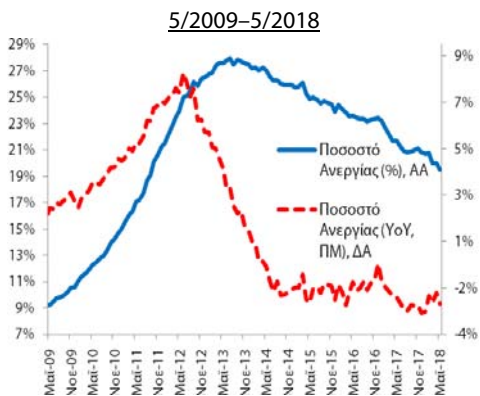
Περίοδος: 1996Q1–2018Q1
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: +0,8%
Διάμεσος: +2,1%
Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,3% (2011Q1)

Δημοσίευση: 4/6/2018
(προσωρινά στοιχεία)
Επομ. δημ.: 3/9/2018
(προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον **Μάιο (2018)** το ποσοστό **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **19,5%** (20,0% (4/2018) και 21,7% (5/2017)) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή ήταν -2,2 ΠΜ** (-1,7 ΠΜ (4/2018) και -1,9 ΠΜ (5/2017)). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανήλθε στα **3.824,4 χιλ** άτομα (3.775,5 χιλ (4/2018) και 3.754,3 χιλ (5/2017)) και των **ανέργων** στα **924,9 χιλ** άτομα (943,0 χιλ (4/2018) και 1.038,7 χιλ (5/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας (%)

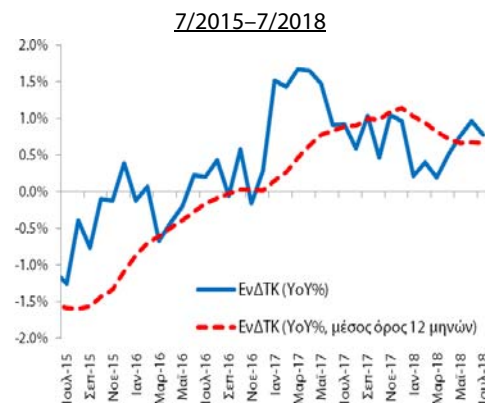
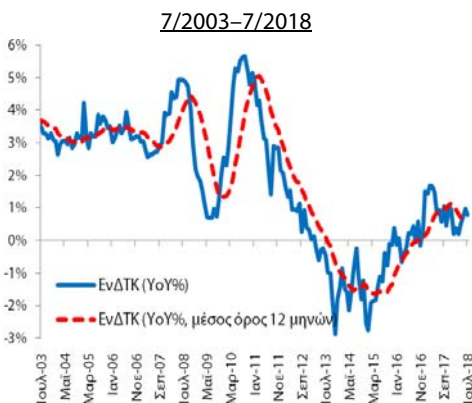
Περίοδος: 1/2004-5/2018
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 16,9%
Διάμεσος: 16,1%
Μέγιστο: 27,9% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας
ΔA = δεξιός άξονας
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 9/8/2018
Επομ. δημ.: 6/9/2018

Εναρμονισμένοι ΔTK και Εθνικός ΔTK

Τον **Ιούλιο (2018)** η ετήσια % μεταβολή του **ΕνΔTK** ήταν **+0,8%** (+1,0% (6/2018) και +0,9% (7/2017)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή (12 μηνών) ήταν +0,7%** (+0,7% (6/2018) και +0,9% (7/2017)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια % μεταβολή του **Εθνικού ΔTK** ήταν **0,9%** (1,0% (6/2018) και +1,0% (7/2017)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν +0,5%** (+0,6% (6/2018) και 0,5% (7/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔTK (YoY%)

Περίοδος: 1/1997-7/2018
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: +2,4%
Διάμεσος: +2,9%
Μέγιστο: +6,6% (1/1997)
Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 9/8/2018
Επομ. δημ.: 10/9/2018

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

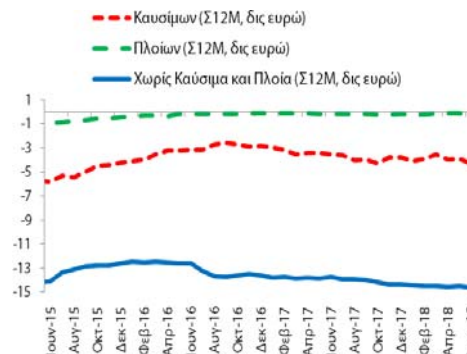
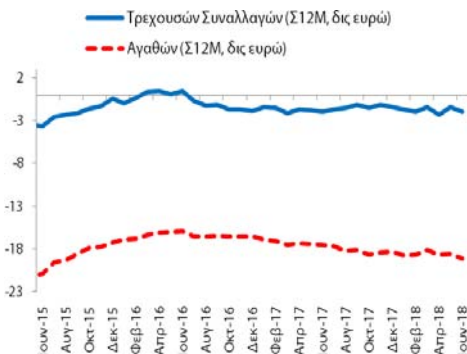
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών: Σ12Μ)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (6/2015 - 6/2018)

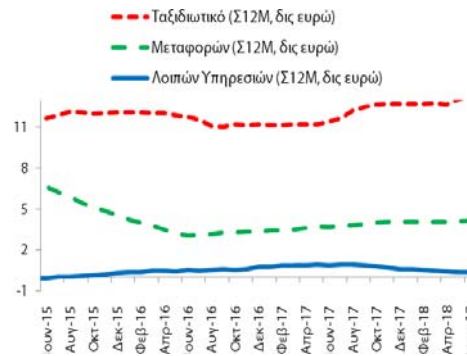
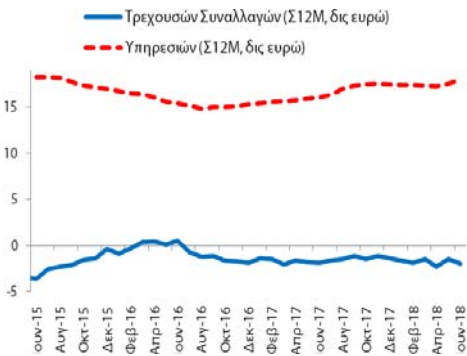
Επί Μέρους Ισοζύγια (6/2015 - 6/2018)

Δημοσίευση: 20/8/2018

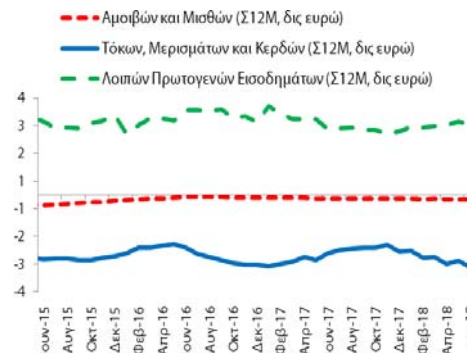
Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

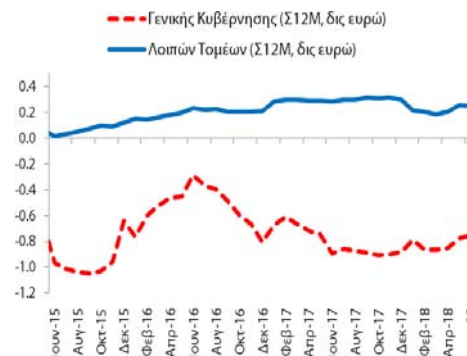
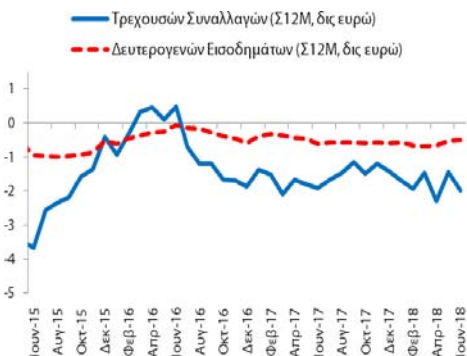
Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ. και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-2,0 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -1,4 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -1,9 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-19,1 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -18,6 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -17,5 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+17,8 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: +17,5 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: +16,0 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **+13,3 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: +13,0 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: +11,4 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,2 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: +0,1 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: +0,1 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-2,6 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -2,4 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -2,1 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,5 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -0,5 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -0,6 δις ευρώ).

Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,8 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -0,8 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -0,9 δις ευρώ).

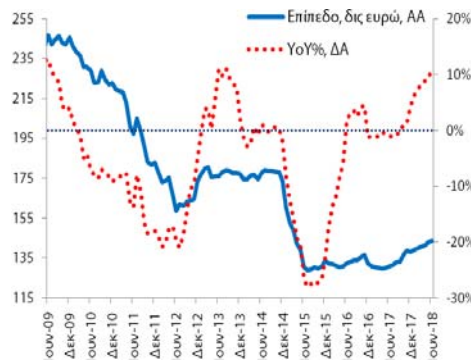
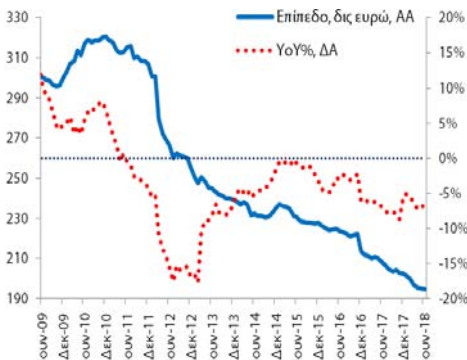
Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις στην Ελληνική Οικονομία (εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ)

Χρηματοδότηση (κάτοικοι εσωτερικού)

Καταθέσεις (κάτοικοι εσωτερικού)

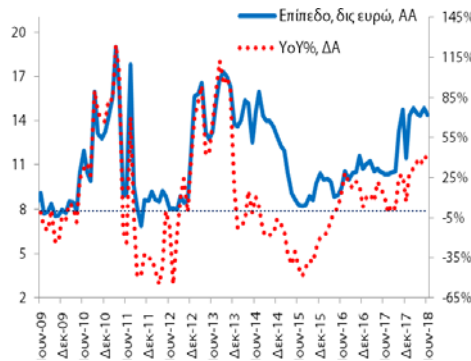
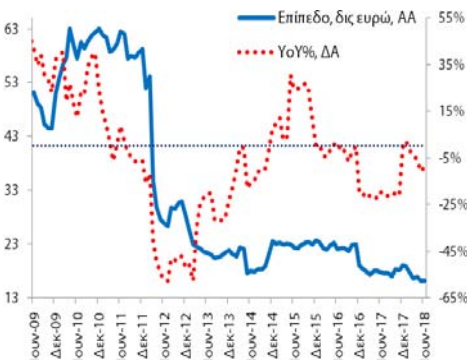
Δημοσίευση: 25/7/2018

Γενικό Σύνολο (υπόλοιπα)

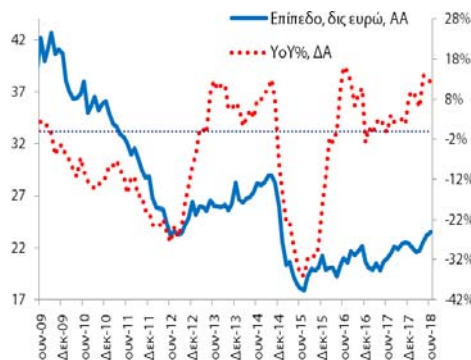
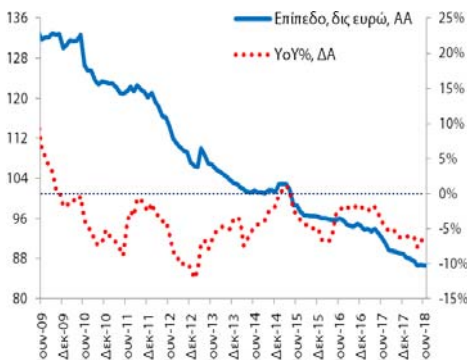
Τον **Ιούνιο** (2018) το **γενικό σύνολο** της **χρηματοδότησης** (κάτοικοι εσωτερικού) διαμορφώθηκε στα **€194,7 δις** (5/2018: €195,1 δις και 6/2017: €208,2 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€143,8 δις** (5/2018: €142,9 δις και 6/2017: €130,8 δις).

Γενική Κυβέρνηση (υπόλοιπα)

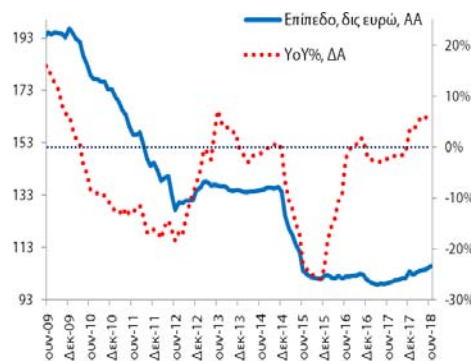
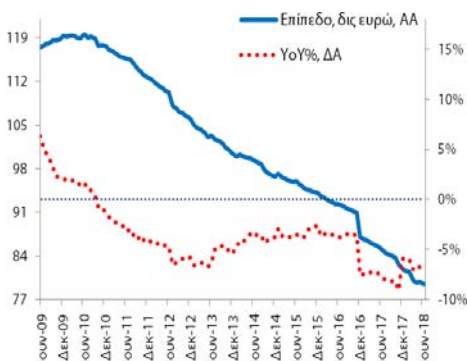
Τον **Ιούνιο** (2018) η **χρηματοδότηση** της **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **€16,2 δις** (5/2018: €16,1 δις και 6/2017: €17,8 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€14,4 δις** (5/2018: €14,9 δις και 6/2017: €10,4 δις).

Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (υπόλοιπα)

Τον **Ιούνιο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** διαμορφώθηκε στα **€86,6 δις** (5/2018: €86,7 δις και 6/2017: €92,1 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€23,5 δις** (5/2018: €23,2 δις και 6/2017: €20,9 δις).

Νοικοκυριά (υπόλοιπα)

Τον **Ιούνιο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **νοικοκυριών** διαμορφώθηκε στα **€79,6 δις** (5/2018: €79,9 δις και 6/2017: €85,2 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€105,9 δις** (5/2018: €104,8 δις και 6/2017: €99,5 δις).

Σημείωση: από τον Δεκέμβριο 2016 το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων δεν λογίζεται ως ΝΧΙ και οι καταθέσεις του ΤΕΚΕ μεταφέρονται στη Γεν. Κυβερν.

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη Δημοσίευση: 28/8/2018

Πίνακας Α4: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 7/2003-7/2018

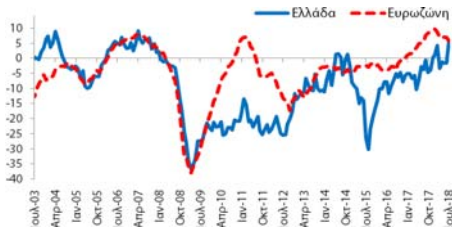
Υποπερίοδος: 7/2015-7/2018

Δημοσίευση: 30/7/2018

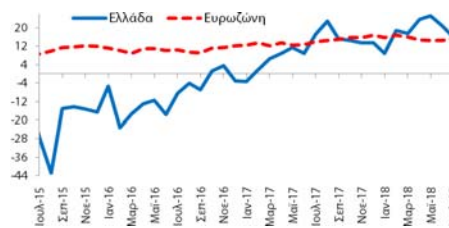
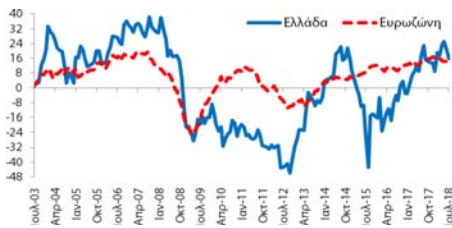
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

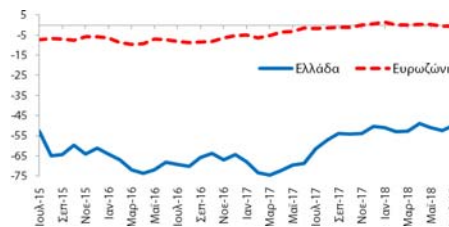
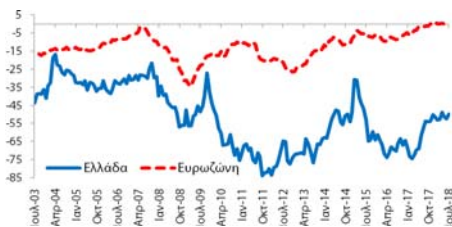
Βιομηχανία (Στάθμιση: 40%)

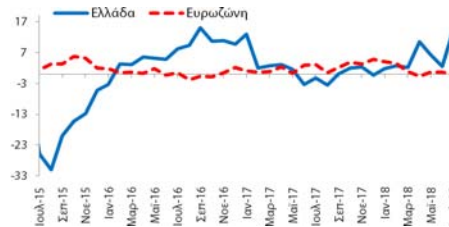
Υπηρεσίες (Στάθμιση: 30%)

Καταναλωτές (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές (Στάθμιση: 5%)

Τον **Ιούλιο** (2018) ο δείκτης οικονομικού κλίματος (105,3 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **βελτιώθηκε** κατά +2,8 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούνιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +6,9 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τον **Ιούλιο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη βιομηχανία (5,4 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +7,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούνιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +8,1 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τον **Ιούλιο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες (15,9 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -5,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούνιο** (2018) και **επιδεινώθηκε** κατά -1,5 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τον **Ιούλιο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτή (-49,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +2,5 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούνιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +11,6 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τον **Ιούλιο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο λιανικό εμπόριο (14,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +12,3 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούνιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +16,2 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τον **Ιούλιο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις κατασκευές (-45,8 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +2,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούνιο** (2018) και **επιδεινώθηκε** κατά -6,1 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Τάσος Αναστασάτος: Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr, +30 210 33 71 178

Ομάδα Ανάλυσης & Έρευνας

Μαρία Γιαννίση: Administrator
magiannisi@eurobank.gr +30 210 33 71 242

Ιωάννης Γκιώνης: Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr +30 210 33 71 225

Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr +30 210 33 71 226

Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr, +30 210 3718 793

Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr +30 210 33 71 227

Παρασκευή Πετροπούλου: Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr, +30 210 37 18 991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr, +30 210 3371228

Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
etsiampaou@eurobank.gr, +30 210 3371207

Eurobank Ergasias S.A, 8 Othonos Str, 105 57 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>

- **7 Ημέρες Οικονομία:** Εβδομαδιαία επισκόπηση οικονομικών εξελίξεων της Ελλάδας
- **Greece Macro Monitor - Focus Notes:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Economy & Markets:** Ερευνά θέματα της ελληνικής και τη διεθνούς οικονομίας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Emerging Markets Special Focus Reports:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις στις αναδυόμενες αγορές
- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Global Macro Themes & Market Implications for the EA Periphery and the CESEE:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών
- **Global Markets Special Focus Reports:** Αναλύει ειδικά θέματα επικαιρότητας στην παγκόσμια οικονομία και τις αγορές

Subscribe electronically at <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis>

Follow us on twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group

